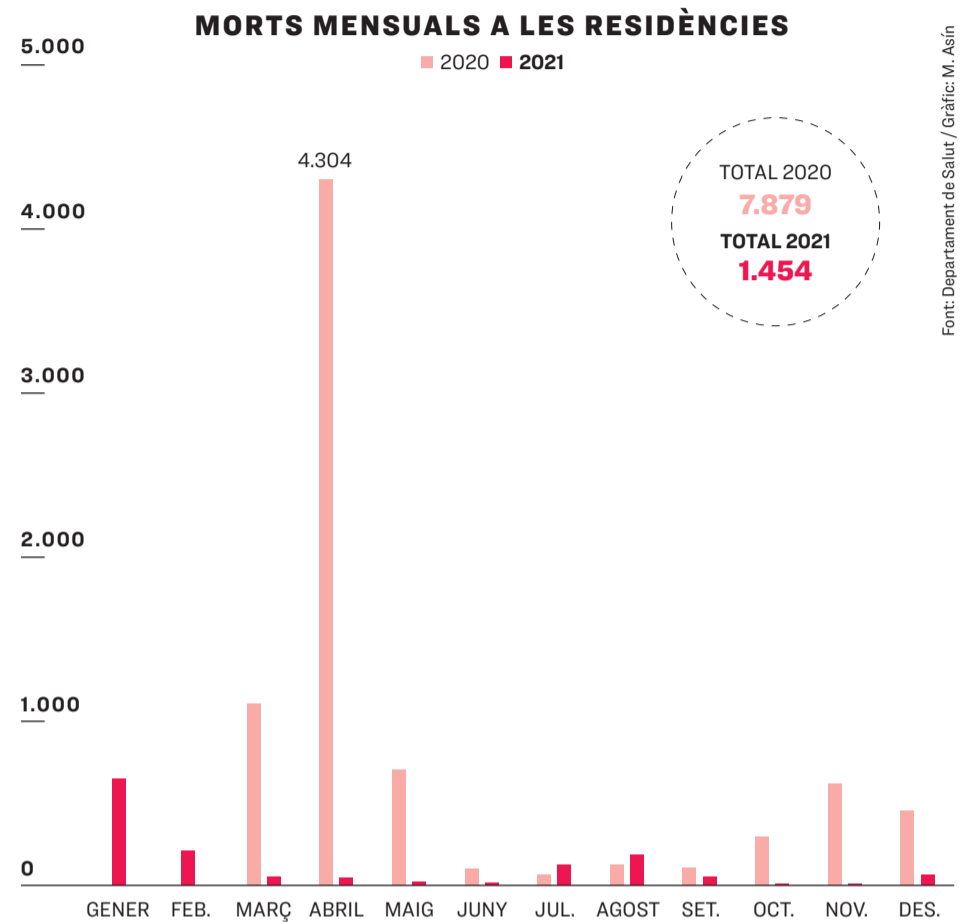
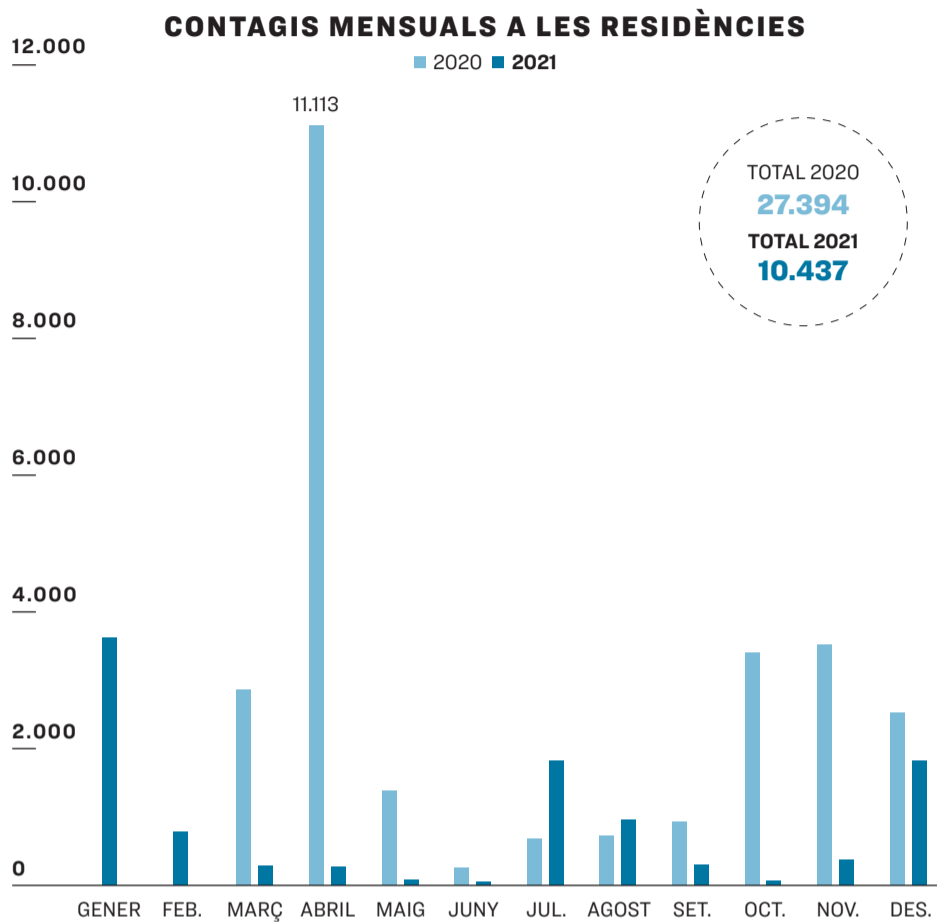

Societat

PANDÈMIA

Font: Departament de Salut / Gràfic: M. Asin

La mort a les residències cau un 80% després d'un any de vacunació

Les 7.879 defuncions amb covid del 2020 es van reduir a 1.454 l'any passat

MARIA GARCIA
GIRONA

El covid continua causant estralls a les residències de gent gran, però ara amb unes incidències molt allunyades de les registrades el primer any de pandèmia, quan no hi havia vacunes. El 2021 es van comptar 1.454 usuaris morts amb covid, mentre que entre el març i el desembre del 2020 s'havia arribat a les 7.879 defuncions. Això significa que en un any es van morir un 81% menys de residents que en deu mesos del 2020. Una caiguda que també s'ha reflectit en el nombre de casos: si el 2020 es van contagiar 27.394 residents, el 2021 se'n van infectar 10.437 (-62%), malgrat que hi ha dos mesos menys de dades.

“És gràcies únicament a les vacunes que s'ha aconseguit reduir la mortalitat i el nombre de casos”, certifica l'epidemiòleg i pediatre Quique Bassat. “Fins i tot quan s'aplicaven les mesures i les restriccions més estrictes, amb EPIs i sortides i visites prohibides, no es va poder evitar que entrés el virus a les residències i que provoqués moltes morts. Només amb la vacuna es va

començar a veure un descens en la mortalitat”, recalca l'investigador Icrea de l'institut ISGlobal.

De fet, el percentatge de residents amb covid que morien va caure d'un any per l'altre: si el 2020 van morir el 30% del total de contagiats, el 2021 la xifra es va reduir fins al 13%.

Un malson terrible

Si s'analiza el registre mensual, el nombre més elevat de casos i defuncions es va detectar, de llarg, l'abril del 2020, amb 11.113 infectats i 4.304 morts –és a dir, cada dia 143 persones van morir de mitjana a les residències–. Per contra, el mes que menys positius hi va haver va ser el juny del 2021 (58), i la quantitat més baixa de defuncions es van comptabilitzar el novembre de l'any passat (11).

“El 2020 va ser un malson total –lamentava la presidenta de l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA), Cinta Pascual–. Faltaven recursos, faltava informació i no teníem vacunes. Cada vegada que hi havia covid hi havia mortalitat, i sempre era molt difícil i molt dur de portar”. Una opinió semblant a la que expressa el president de la Unió de Petites i

Una dona caminant per una residència de Barcelona durant la pandèmia. MANOLOA GARCIA

Mitjanes Residències (Upimir), Vicente Botella. “Venim d'un històric terrible: veïem gent que moria en 48 hores amb una assistència de vegades més que dubtosa i sense mitjans”, recorda. Els dos responsables coincideixen que la vacuna ha “caggitat” la vida als centres: “No evita tots els contagis, però és una meravella perquè la mortalitat ha baixat moltíssim”, assegura Pascual.

Ara bé, les residències no són immunes a la incidència del covid-19 entre la població general, i quan a principis de l'estiu del 2021 arreu de Catalunya van esclatar els contagis, això també es va reflectir als centres de gent gran: es va passar de 58 positius al juny a 1.824 al juliol i 962 a l'agost. I va augmentar de la mateixa manera la mortalitat entre els residents (de 15 persones mortes al juny a 127 i 189 els dos mesos següents).

A mitjans de setembre, el departament de Salut va començar a injectar la tercera dosi als residents i actualment més del 90% ja l'han rebut. “Nosaltres al juliol vam veure que alguna cosa passava, perquè hi havia més ingressos i més mortalitat, i veïem que la immunitat estava per terra”, recorda la presiden-

L'ATEMPTAT DEL 17-A "NO ESTÀ TANCAT"

L'ex director general dels Mossos Pere Soler considera que l'Estat "no ha tancat bé" la relació entre el CNI i l'imam de Ripoll. En una entrevista a *FAQS*, va assenyalar que el Congrés no ha volgut fer una comissió d'investigació dels atemptats i que els representants de

l'Estat no van assistir a la que es va obrir al Parlament. "No es vol abordar aquest tema amb profunditat. I no s'obre una investigació al Congrés, com es va fer amb l'11-M. Això fa que, quan Villarejo fa aquestes declaracions, tinguin una certa credibilitat", va afirmar.

ta d'ACRA, que també assegura que, amb la tercera punxada, ho han "notat molt".

Tot i això, la variant òmicron –que és molt més transmissible que les anteriors– ha fet augmentar la incidència a les residències en les últimes setmanes. Després d'una treva a l'octubre, al novembre el virus va tornar a agafar embranzida fins a tancar el desembre amb 1.823 contagiats i 66 usuaris morts, unes xifres que no es registraven des del mes de juliol. I els inicis del gener són encara pitjors: només en una setmana, entre el 4 i el 10 de gener, s'han detectat 1.382 positius a les residències –gairebé la mateixa xifra que en tot el mes de desembre– i 23 defuncions.

Més d'un 25% de baixes laborals

"El problema també són les baixes laborals que provoca l'òmicron: tenim entre el 25% i el 30% de la plantilla de baixa, i això és moltíssim", assenyala Botella. El director d'Upimir exposa que tenen moltes dificultats per trobar substituïts per a només deu dies, però que sobretot li pesa pels usu-

Protecció

Més del 90% dels residents ja han rebut la tercera dosi de la vacuna

Canvi

La variant òmicron ha tornat a fer créixer els casos i la mortalitat de la residències

aris: quan un centre es tipifica com a vermell, es prohibeixen les sortides i les visites. "Les famílies pateixen perquè no poden veure els seus familiars, i ja són molts mesos. La gent té dret a viure els últims anys de la seva vida com li doni la gana", subratlla.

En aquest sentit, la seva homòloga a ACRA afegeix que ara els centres tornen a estar "molt tensionats". "Per Nadal i Cap d'Any molta gent ha sortit i s'ha contagiat, i ara hem de fer aïllaments, i tenim molta falta de personal. Tens la sensació que no s'acaba mai i hi ha molt de cansament", admet Pascual.

Algun positiu al 60% de centres

El departament de Salut envia un cop a la setmana l'actualització dels contagis als centres residencials. Segons l'últim informe, que és de dimecres passat, hi ha un 60% de residències que tenen almenys un cas de covid. Concretament, un 25% de les residències estan tipificades com a centres vermells –és a dir, en tenen diversos casos i un brot actiu– i un 34% com a taronges –els contagis estan controlats–. La resta, el 40%, no tenen cap positiu. ■

TRIBUNALS

Macedònia, un cas descafeïnat que no va tombar Traperero

El major declararà al febrer en un judici sobre el qual plana l'ombra de Villarejo

MONTSE RIART
BARCELONA

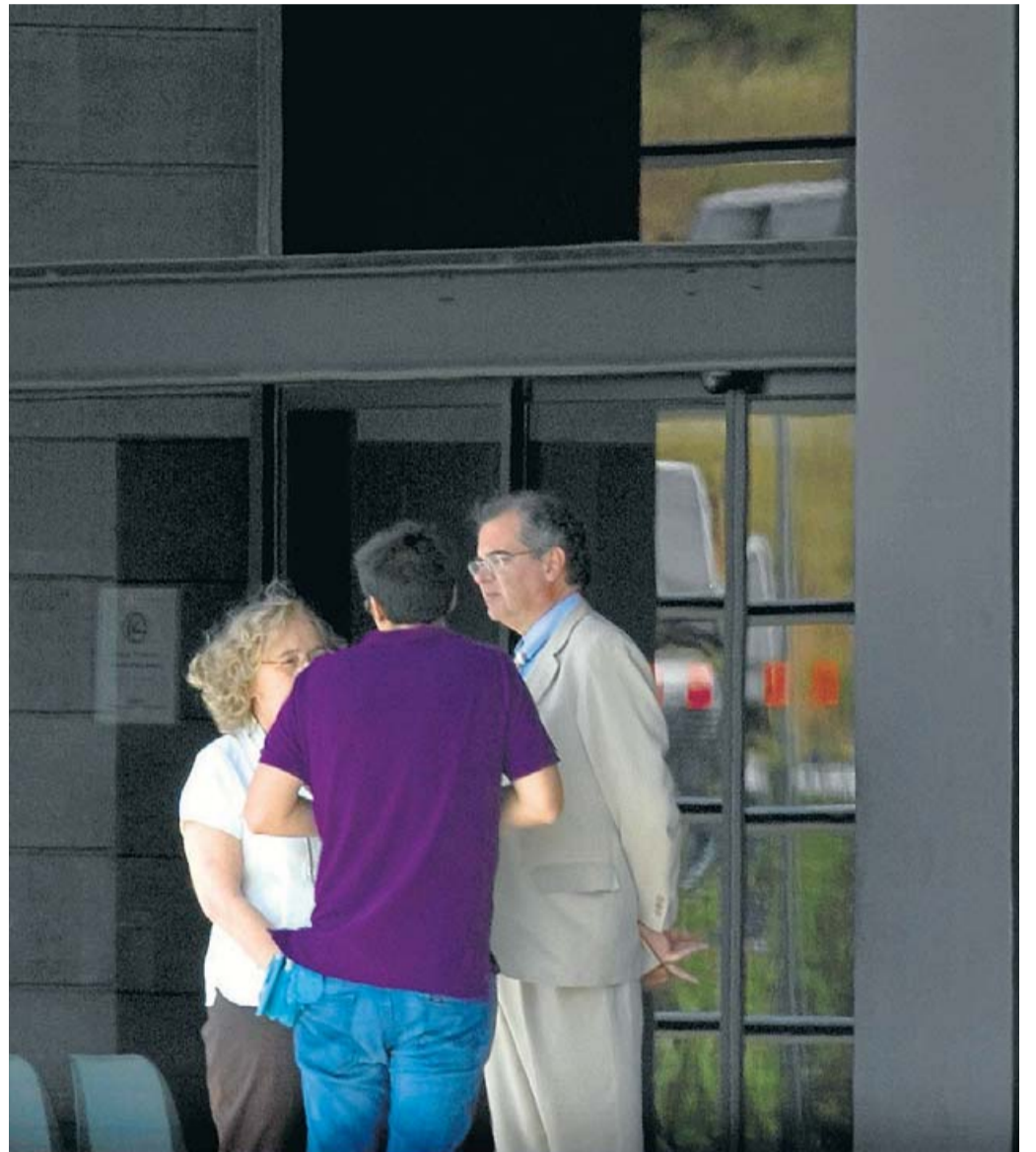
Semblava que la investigació del cas Macedònia havia de convertir-se en una macrocausa capaç de depurar la corrupció vinculada al tràfic de drogues a tots els cossos policials. La causa va néixer el 2009 i al seu epícentre hi té Manuel G.C., un confident policial que va ajudar a desmantellar la xarxa entorn dels prostíbuls Riviera i Saratoga de Castelldefels, i al qual ara la Fiscalia situa "al cim" d'un entramat criminal per dominar el mercat negre de la droga al sud de l'àrea metropolitana. El jutge va arribar a investigar un subinspector dels Mossos ara al capdavant de l'àrea central de crim organitzat, però va haver d'arxivar la causa després que la Fiscalia retirés l'acusació i el sindicat ultra Manos Limpias –que també formava part del cas– fes fallida. En el punt de mira també hi havia el major dels Mossos, Josep Lluís Traperero, per la seva relació amb el confident quan era cap de la divisió d'investigació criminal.

Traperero, que declararà com a testimoni el mes que ve al judici que s'està fent a l'Audiència de Barcelona, mai va arribar a estar investigat, però el jutge va detallar en un escrit que tenia constància de 300 comunicacions en un any del major amb el confident. De fet, la dècada que fa que s'investiga el cas va acabar enterbolint la relació del jutge amb els Mossos, als quals va acusar de desconfiança per amagar-li la identitat del confident.

13 anys d'espera

La causa s'ha anat desinflant en els 12 anys que porta oberta. "Ja de per si és una condemna de 13 anys d'espera", explica l'advocat José María Fuster-Fabra, que representa un subinspector dels Mossos acusat. El mateix opina un altre dels advocats defensors, el lletrat Manuel Capuz, que recorda les penes "dures" de fins a 11 anys de presó a les quals s'enfronten molts dels acusats.

En aquest temps el cas ha fet diversos girs, des de l'absolució dels primers guàrdies civils investigats i acusats de falsejar un informe sobre una intervenció de cocaïna fins a la imputació i exculpació de la unitat dels Mossos que investigava aquesta derivada, passant per dos escorcolls sonats: el que va dur els Mossos a la joieria Rabat de Barcelona per seguir el rastre dels presumptes suborns del confident a policies nacionals i el que va fer la Policia Nacional a la seu d'Ègara

El jutge Joaquín Aguirre durant els escorcolls que la Policia va fer a la seu dels Mossos. EFE

dels Mossos poc després per buscar proves de les converses del confident i els agents investigats.

L'últim gir de guió és l'aparició de l'excomissari José Manuel Villarejo. La defensa del confident policial va demanar que Villarejo declarés com a testimoni al judici després que en una conversa del 2009 –publicada per *La Razón*– parlés sobre la possibilitat de convèncer el jutge Baltasar Garzón perquè intervingués el telèfon de Traperero i així poder escoltar les converses amb el confident. La defensa del principal acusat argumenta que aquesta conversa demostra que el cas Macedònia es va fabricar per desprestigiar els Mossos.

Partint de l'àudio, el fins ara cap de la comissaria general d'investigació criminal dels Mossos, Antoni Rodríguez –recentment destinat a la comissaria de Rubí–, va enviar un escrit al jutge del cas Villarejo per investigar el suposat complot, que s'ha rebutjat. També l'Audiència de Barcelona va descartar citar Villarejo com a testimoni.

El que finalment es jutja aquests dies a l'Audiència és l'existència d'una trama liderada pel principal acusat, que, segons la Fiscalia, hauria trobat facilitats per aconseguir el control del mercat de la droga al sud del Llobregat gràcies als contactes que tenia com a confident policial, i que s'hauria embutxacat 2,4 milions d'euros. Al costat d'aquest home s'asseuen 16 persones més al banc dels acusats, entre els quals un subinspector dels Mossos a qui s'acusa d'estar a sou de la banda. Però les defenses es queixen d'una instrucció dilataada, que es jutja més de 12 anys després d'arrencar.

La investigació es basa en bona part en intervencions telefòniques que les defenses han impugnat. "Haurem de veure si les proves són suficients, és qui acusa que ha de provar", insisteix Capuz. Fuster-Fabra afegeix que moltes de les converses són "malinterpretades" i "extretes de context". ■